

OGÓLNE WARUNKI UBEZPIECZENIA PZU GOSPODARSTWO ROLNE – MIENIE RUCHOME

ustalone uchwałą nr UZ/95/2024 Zarządu Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej z dnia 24 kwietnia 2024 r.

Informacje, o których mowa w art. 17 ust. 1 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej:

Rodzaj informacji	Numer jednostki redakcyjnej wzorca umowy
Przesłanki wypłaty odszkodowania i innych świadczeń	§ 3, § 4, § 5, § 6, § 7 ust. 1–5, § 8 ust. 1–5, § 9 ust. 1–5, § 10 ust. 1 i 2, § 11 ust. 1 i 2, § 12 ust. 1 i 2, § 14, § 15 ust. 5–7 i 11, § 19, § 20, § 22, § 24 ust. 1 i 2, 4–6, § 26, § 27, § 28, § 29, § 31, § 34 ust. 3
Ograniczenia oraz wyłączenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń uprawniające do odmowy wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub ich obniżenia	§ 3, § 4 ust. 3–5, § 5 ust. 3, § 7 ust. 4–6, § 8 ust. 5 i 6, § 9 ust. 4–6, § 10 ust. 3, § 11 ust. 3 i 4, § 12 ust. 3, § 13, § 14, § 15 ust. 8 i 11, § 19, § 20, § 22, § 24 ust. 1 i 3, § 26, § 27, § 28, § 29 ust. 2, § 32 ust. 3, § 34 ust. 3

ROZDZIAŁ I POSTANOWIENIA WSTĘPNE

§ 1

- Ogólne warunki ubezpieczenia PZU Gospodarstwo Rolne – mienie ruchome, zwane dalej „OWU”, mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych przez Powszechny Zakład Ubezpieczeń Spółkę Akcyjną, zwaną dalej „PZU SA”:
  - z osobami fizycznymi – z wykorzystaniem środków porozumiewania się na odległość z zastosowaniem przesłanego przez PZU SA blankietu (system uproszczony);
  - z osobami fizycznymi, osobami prawnymi oraz jednostkami organizacyjnymi niebędącymi osobami prawnymi – przy jednoczesnej obecności obu stron umowy ubezpieczenia.
- W porozumieniu z ubezpieczającym do umowy ubezpieczenia mogą być wprowadzone postanowienia dodatkowe lub odbiegające od ustalonych w OWU.
- W razie wprowadzenia do umowy ubezpieczenia postanowień dodatkowych lub odbiegających, OWU

mają zastosowanie w zakresie nieuregulowanym tymi postanowieniami.

- PZU SA zobowiązany jest przedstawić ubezpieczającemu różnicę między treścią umowy ubezpieczenia a OWU w formie pisemnej przed zawarciem umowy ubezpieczenia. W razie niedopełnienia tego obowiązku PZU SA nie może powoływać się na różnicę niekorzystną dla ubezpieczającego lub ubezpieczonego. Przepisu nie stosuje się do umów ubezpieczenia zawieranych w drodze negocjacji.

§ 2

- Ubezpieczający może zawrzeć umowę ubezpieczenia na cudzy rachunek (na rachunek ubezpieczonego). W takim przypadku ubezpieczający zobowiązany jest do poinformowania ubezpieczonego o prawach i obowiązkach wynikających z zawartej na jego rachunek umowy ubezpieczenia.
- W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek, ubezpieczony może żądać by PZU SA udzielił mu informacji o postanowieniach zawartej umowy ubezpieczenia

oraz OWU w zakresie, w jakim dotyczą praw i obowiązków ubezpieczonego.

3. Zarzut mający wpływ na odpowiedzialność PZU SA, PZU SA może podnieść również przeciwko ubezpieczonemu.

ROZDZIAŁ II DEFINICJE

§ 3

Przeżyte w OWU pojęcia należy rozumieć:

- 1) **akty terroryzmu** – działania indywidualne lub grupowe skierowane przeciwko ludności lub mieniu w celu wprowadzenia chaosu, zastraszenia ludności, dezorganizacji życia publicznego, transportu publicznego, zakładów usługowych lub wytwórczych – dla osiągnięcia skutków ekonomicznych, politycznych lub społecznych;
- 2) **awaria agregatu prądowłczego** – wynikające z przyczyny zewnętrznej lub wewnętrznej nagle, niespodziewane i niezależne od woli ubezpieczonego uszkodzenie tego agregatu, które powoduje zaprzestanie jego działania lub nieprawidłowe działanie, co wiąże się z powstaniem lub z możliwością powstania szkody w miejscu ubezpieczenia; za agregat prądowłczy uznaje się również kogenerator na biogaz;
- 3) **awaria instalacji** – wynikające z przyczyny zewnętrznej lub wewnętrznej nagle, niespodziewane i niezależne od woli ubezpieczonego uszkodzenie instalacji: elektrycznej, solarnej, wodnej, kanalizacyjnej, klimatyzacyjnej, technologicznej, centralnego ogrzewania oraz odbiorników tych instalacji, w tym kranów, pieców centralnego ogrzewania, kaloryferów, które powoduje zaprzestanie ich działania lub nieprawidłowe działanie, co wiąże się z powstaniem lub z możliwością powstania szkody w miejscu ubezpieczenia;
- 4) **awaria urządzeń wentylacji mechanicznej lub grzewczych** – wynikające z przyczyny zewnętrznej lub wewnętrznej nagle, niespodziewane i niezależne od woli ubezpieczonego uszkodzenie urządzeń wentylacji mechanicznej lub grzewczych, zamontowanych na stałe w budynku chlewni, które powoduje zaprzestanie ich działania lub nieprawidłowe działanie, co wiąże się z powstaniem lub z możliwością powstania szkody w miejscu ubezpieczenia;
- 5) **biżuteria** – przedmioty osobistego użytku przeznaczone do ozdoby, wykonane w całości lub w części z metali szlachetnych lub półszlachetnych: złota, srebra, platyny, palladu, miedzi, mosiądzu lub kamieni szlachetnych lub półszlachetnych, a także zegarki na rękę i okulary;
- 6) **budowla** – znajdujące się w gospodarstwie rolnym wskazanym w umowie ubezpieczenia, następujące obiekty:
  - a) silos,
  - b) zbiornik na gaz lub paliwo płynne,
  - c) hala łukowa kryta blachą lub plandeką,
  - d) suszarnia do zbóż, kukurydzy,
  - e) kontener biurowy, socjalny,
  - f) kontener magazynowy, kontener chłodniczy,
  - g) suszarnia kontenerowa do tytoniu, ziół, warzyw, owoców;
- 7) **budynek** – obiekt budowlany trwale związany z gruntem, wydzielony z przestrzeni za pomocą przegród budowlanych, posiadający fundamenty i dach;
- 8) **budynek mieszkalny** – budynek przeznaczony na cele mieszkalne; obejmuje również pomieszczenie gospodarcze, w tym piwnicę, strych i pomieszczenie garażowe znajdujące się w tym budynku;
- 9) **budynek niemieszkalny** – budynek inny niż budynek mieszkalny (na przykład budynek chlewni);
- 10) **deszcz nawalny** – deszcz o współczynniku wydajności co najmniej 4, ustalonym przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej, zwany dalej „IMiGW”; w przypadku braku możliwości uzyskania opinii IMiGW wystąpienie deszczu o współczynniku wydajności co najmniej 4 stwierdza się na podstawie stanu faktycznego i rozmiaru szkód w miejscu ich powstania bądź w bezpośrednim sąsiedztwie;
- 11) **dewastacja** – umyślne zniszczenie lub uszkodzenie mienia przez osoby trzecie, także w związku z włamaniem lub jego usiłowaniem, interwencją organów ścigania, straży pożarnej lub pogotowia ratunkowego. PZU SA nie ponosi odpowiedzialności w ramach dewastacji za utratę mienia, które uległo zaborowi w celu jego przywłaszczenia oraz za graffiti;
- 12) **dokument ubezpieczenia** – polisę lub inne potwierdzenie zawarcia umowy ubezpieczenia;
- 13) **drogi** – drogi do miejsca i z miejsca wykonywania czynności związanych z prowadzeniem gospodarstwa rolnego oraz w przypadku ubezpieczenia sprzętu rolniczego – drogi do miejsca i z miejsca świadczenia przez ubezpieczonego nieodpłatnej usługi związanej z prowadzeniem gospodarstwa rolnego znajdującego się na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, zwanej dalej „RP”, i nie będące własnością lub nie będące w posiadaniu ubezpieczonego;
- 14) **dym i sadza** – zawiesinę cząsteczek, która powstała w wyniku:
  - a) spalania i wydobywania się z urządzeń znajdujących się w miejscu ubezpieczenia, eksploatowanych zgodnie z przeznaczeniem i przepisami technicznymi oraz przy sprawnym działaniu urządzeń wentylacyjnych,
  - b) ognia, niezależnie od miejsca jego powstania;
- 15) **działanie dzikich zwierząt** – uszkodzenie lub zniszczenie przedmiotu ubezpieczenia przez zwierzęta wolno żyjące (dzikie);
- 16) **dzieła sztuki** – przedmioty, ich części, zespoły, kolekcje, skatalogowane zbiory, które mają wartość kolekcjonerską, zabytkową, artystyczną lub są świadectwem minionej epoki lub zdarzenia:
  - a) oryginalne dzieła plastyczne: obrazy, rzeźby, grafiki,
  - b) oryginalne dzieła rzemiosła artystycznego i sztuki użytkowej,
  - c) wytwory sztuki ludowej i rękodzieła,
  - d) rękopisy, książki i inne materiały bibliofilskie,
  - e) numizmaty lub pamiątki historyczne (przedmioty z epoki, które upamiętniają wydarzenia historyczne czy działalność wybitnych osób lub instytucji),
  - f) urządzenia oraz maszyny i narzędzia świadczące o kulturze materialnej, charakterystyczne dla dawnych form gospodarki;
- 17) **eksplozja** – wybuch, który polega na wyzwoleniu się gazów, pyłów lub pary i jest wywołany ich właściwością rozprężenia się; w odniesieniu do naczyń ciśnieniowych i innych tego rodzaju zbiorników warunkiem uznania szkody za spowodowaną eksplozją jest, aby ściany tych naczyń i zbiorników uległy rozdarciu i spowodowały ujście gazów, pyłów, pary lub cieczy; za spowodowane eksplozją uważa się też szkody powstałe wskutek implozji, które polegają na uszkodzeniu zbiornika lub aparatu próżniowego ciśnieniem zewnętrznym;
- 18) **franzyska integralna** – wyłączenie odpowiedzialności PZU SA za szkody nie przekraczające określonej w OWU kwoty;

- 19) **gospodarstwo rolne** – znajdujące się na terenie RP i będące własnością lub będące w posiadaniu ubezpieczonego, grunty rolne wraz z gruntami leśnymi, budynkami lub ich częściami, urządzeniami i inwentarzem, jeżeli stanowią lub mogą stanowić zorganizowaną całość gospodarstwa, oraz prawami związanymi z prowadzeniem gospodarstwa rolnego;
- 20) **grad** – opad atmosferyczny składający się z bryłek lodu;
- 21) **grafitti** – zamieszczone na przedmiocie ubezpieczenia napisy, rysunki lub symbole, a także zabrudzenie przedmiotu ubezpieczenia farbą lub inną substancją – wbrew woli ubezpieczonego;
- 22) **huk ponaddźwiękowy** – falę uderzeniową wytworzoną przez statek powietrzny, który porusza się z prędkością większą od prędkości dźwięku;
- 23) **instalacja technologiczna** – zestaw połączonych ze sobą rur, zamontowanych lub wbudowanych na stałe wewnątrz budynku niemieszkalnego, służących do przesyłania produktów związanych z prowadzeniem gospodarstwa rolnego, w szczególności instalacje:
- karmienia, tj. paszociąg spiralny,
  - dojenia, tj. rurociąg mleczny;
- 24) **kradzież z włamaniem** – zabór cudzego mienia w celu przywłaszczenia, którego sprawca dokonał albo usiłował dokonać z miejsca ubezpieczenia po usunięciu przy użyciu siły lub narzędzi istniejących zabezpieczeń pozostawiając ślady na tych zabezpieczeniach stanowiące dowód użycia siły lub narzędzi lub po otwarciu zabezpieczeń kluczem lub innym urządzeniem otwierającym, które sprawca zdobył przez kradzież z włamaniem z innego pomieszczenia albo w wyniku rabunku, tj. z zastosowaniem przemocy fizycznej lub groźby natychmiastowego jej użycia lub z doprowadzeniem osoby do nieprzytomności lub bezbronności albo poprzez przywłaszczenie lub wyłudzenie kluczy lub innych urządzeń otwierających dokonane z użyciem podstępem wobec osób małoletnich, niedołąnych ze względu na podeszły wiek lub nie w pełni sprawnych;
- 25) **lawina** – gwałtowne zsuwanie się lub staczanie mas śniegu, lodu, błota, skał lub kamieni ze zboczy górskich;
- 26) **locha prośna** – prośną (ciężarną) samicę świni domowej;
- 27) **materiały i zapasy** – przedmioty związane z prowadzeniem gospodarstwa rolnego, w tym wykorzystywane do prac biurowych oraz w agroturystyce, i nie będące ziemiopłodami, sprzętem rolniczym:
- części zamienne do sprzętu rolniczego,
  - mienie związane z uprawą grzybów,
  - materiały budowlane,
  - materiały opałowe, paliwa (gaz, olej opałowy, benzyna),
  - nawozy sztuczne i środki ochrony roślin,
  - przedmioty związane z produkcją fermową,
  - przedmioty związane z produkcją w szklarniach, namiotach i tunelach foliowych,
  - opakowania dla ziemiopłodów, klatki dla zwierząt,
  - pasze, odżywki dla zwierząt gospodarskich,
  - rowery, sprzęt turystyczny i sportowy oraz wózki inwalidzkie,
  - uprzędk dla koni i akcesoria do jazdy konnej (w tym siodła),
  - meble biurowe oraz wykorzystywane w agroturystyce, które nie są wbudowane lub zamontowane na stałe,
  - przenośny i stacjonarny sprzęt komputerowy, drukarki, niszczarki dokumentów, kserokopiarki, sprzęt audiowizualny,
  - urządzenia do podgrzewania posiłków, które nie są zamontowane na stałe,
  - odzież robocza;
- 28) **miejsce ubezpieczenia** – miejsce ubezpieczenia dla poszczególnych przedmiotów ubezpieczenia i ryzyk zgodne z postanowieniami OWU dotyczącymi tych przedmiotów i ryzyk;
- 29) **ogień** – ogień, który przedostał się poza palenisko lub powstał bez paleniska i rozprzestrzenił się o własnej sile;
- 30) **okres ubezpieczenia** – określony w umowie ubezpieczenia czas trwania odpowiedzialności PZU SA;
- 31) **opad** – wódę pochodzącą z topniejącego: śniegu, lodu lub gradu, powodującą zalanie przedmiotu ubezpieczenia przez dach budynku lub budowlę;
- 32) **osoba bliska** – małżonka, konkubenta, wstępnego, zstępного, brata, siostrę, ojczyma, macochę, pasierbą, teściową, zięcia, synową, przysposobionego, przysposabiającego, pozostającego pod opieką lub przyjętego na wychowanie w ramach rodziny zastępczej w rozumieniu przepisów prawa rodzinnego;
- 33) **osuanie się ziemi** – niespodowodowane działaniem ludzką zsuwanie się ziemi po skarpie lub stoku;
- 34) **papiery wartościowe** – czeki, weksle, obligacje, akcje i inne dokumenty zastępujące w obrocie gotówkę;
- 35) **piorun** – bezpośrednie wyładowanie atmosferyczne na ubezpieczony przedmiot pozostawiające ślady tego zdarzenia;
- 36) **porażenie prądem** – działanie prądu elektrycznego powodujące padnięcie zwierzęcia gospodarskiego albo konieczność jego uboju z konieczności;
- 37) **powódź** – zalanie terenów wskutek:
- podniesienia się poziomu wody w korytach wód płynących lub stojących,
  - spływu wód po zboczach lub stokach na terenach górskich lub falistych,
  - podniesienia się poziomu morskich wód przybrzeżnych (cofka),
  - deszczu nawalnego;
- 38) **przepięcie** – nagłą zmianę napięcia w instalacji elektrycznej;
- 39) **rabunek w miejscu ubezpieczenia** – zabór ubezpieczonych ruchomości domowych z miejsca ubezpieczenia dokonany:
- z zastosowaniem przemocy fizycznej lub groźby natychmiastowego jej użycia lub z doprowadzeniem osoby do nieprzytomności lub bezbronności,
  - przez sprawcę, który z zastosowaniem przemocy fizycznej lub groźby natychmiastowego jej użycia, doprowadził osobę posiadającą klucze do tego miejsca i zmusił ją do otwarcia tego miejsca albo sam jej otworzył kluczami zrabowanymi,
  - poprzez przywłaszczenie lub wyłudzenie mienia, dokonane z użyciem podstępem wobec osób małoletnich, niedołąnych – ze względu na podeszły wiek lub nie w pełni sprawnych;
- 40) **rabunek poza miejscem ubezpieczenia** – zabór ubezpieczonych ruchomości domowych poza miejscem ubezpieczenia dokonany na terenie RP z zastosowaniem przemocy fizycznej wobec ubezpieczonego lub groźby natychmiastowego jej użycia lub z doprowadzeniem ubezpieczonego do nieprzytomności lub bezbronności;
- 41) **rękaw foliowy** – rękaw foliowy do przechowywania lub zakiszenia ziemiopłodów;
- 42) **rozmożenie produktów spożywczych** – utratę przydatności do spożycia produktów spożywczych w wyniku podwyższenia się temperatury przechowywania w urządzeniu chłodniczym znajdującym się w budynku mieszkalnym na terenie gospodarstwa rolnego wskazanego w umowie ubezpieczenia, w związku z zaprzestaniem

prawidłowego działania tego urządzenia lub przerwą w dostawie prądu, które wystąpiło w okresie ubezpieczenia;

- 43) **rozmrózienie ziemioplodów** – utratę przydatności do spożycia lub użycia w celach przetwórczych ziemio- plodów w wyniku podwyższenia się temperatury w pomieszczeniu przechowalniczym ponad tempe- raturę wymaganą dla danego rodzaju ziemioplodów, w następstwie:
- a) przerwy w dostawie prądu do tego pomieszczenia przechowalniczego,
  - b) zdarzenia losowego,
  - c) przepięcia,
  - d) dewastacji;
- przez **pomieszczenie przechowalnicze** należy rozumieć pomieszczenie wyposażone w specjalistyczne urządzenia do utrzymywania właściwej temperatury, służące do zamrażania lub schładzania złożonych w nich ziemio- plodów, znajdujące się w budynku niemieszkalnym lub kontenerze chłodniczym;
- 44) **ruchomości domowe** – mienie ruchome znajdujące się wewnątrz miejsca ubezpieczenia, w szczególności:
- a) meble, z wyłączeniem mebli wbudowanych lub zamontowanych na stałe,
  - b) urządzenia gospodarstwa domowego, z wyłącze- niem urządzeń wbudowanych lub zamontowanych na stałe,
  - c) elementy dekoracji wnętrz nie zamontowane na stałe,
  - d) przedmioty ze srebra, złota, platyny lub palladu, monety, biżuteria, dzieła sztuki,
  - e) gotówka,
  - f) odzież i inne przedmioty osobistego użytku,
  - g) zapasy gospodarstwa domowego,
  - h) sprzęt audiowizualny, komputerowy, fotograficzny, instrumenty muzyczne, aparaty telefoniczne,
  - i) sprzęt ogrodniczy,
  - j) wózki dziecięce,
  - k) części zamienne do samochodów, motocykli i moto- rowerów oraz ich dodatkowy osprzęt,
  - l) rośliny doniczkowe,
  - m) zwierzęta domowe,
  - n) trofea myśliwskie lub łowieckie;
- za ruchomości domowe nie uważa się: sprzętu rolni- czego, ziemioplodów, materiałów i zapasów, zwierząt gospodarskich, słomy i siana;
- 45) **siano** – skoszone w początkowym okresie wegetacji trawy, rośliny motylkowe i inne rośliny, następnie wysu- szone, zazwyczaj w warunkach naturalnych;
- 46) **słoma** – łodygi i liście dojrzałych roślin uprawnych po omłocie (wymłóceniu);
- 47) **sprzęt rolniczy** – maszyny (w tym maszyny samobieżne na przykład kombajn, maszyny współpracujące z cią- gnikiem rolniczym na przykład plug, siewnik), narzędzia (na przykład motyka, grabie, młotek) oraz urządzenia (na przykład mobilny agregat prądotwórczy, śrutow- nik, siewczarnia, młockarnia) służące do prowadzenia gospodarstwa rolnego, z wyłączeniem podlegających rejestracji ciągników rolniczych oraz przyczep rolniczych;
- 48) **stopień zużycia technicznego** – wskaźnik zużycia mienia, wynikający z okresu jego eksploatacji, trwałości zastosowanych materiałów, sposobu użytkowania i wykonywanych napraw;
- 49) **suma ubezpieczenia** – określoną w umowie ubezpiecze- nia kwotę stanowiącą górną granicę odpowiedzialności PZU SA; jeżeli OWU przewidują limit odpowiedzialności z tytułu określonych szkód, wówczas limit ten stanowi

górną granicę odpowiedzialności PZU SA z tytułu tych szkód;

- 50) **śnieg i lód** – opad atmosferyczny w postaci śniegu lub lód, który swoim ciężarem bezpośrednio oddziałuje na przedmiot ubezpieczenia;
- 51) **szkoda** – szkodę powstałą, w zależności od przedmiotu ubezpieczenia, wskutek:
- a) utraty, zniszczenia, uszkodzenia ubezpieczonych: ruchomości domowych, materiałów i zapasów, sprzę- tu rolniczego,
  - b) utraty przydatności do spożycia ubezpieczonych produktów spożywczych,
  - c) utraty, zniszczenia ubezpieczonych: ziemioplodów, słomy lub siana składowanych poza budynkami,
  - d) utraty przydatności do spożycia lub użycia w celach przetwórczych ubezpieczonych ziemioplodów – w ubezpieczeniu ziemioplodów od rozmrózienia,
  - e) utraty, padnięcia, uboju z konieczności ubezpieczo- nych zwierząt gospodarskich, z zastrzeżeniem lit. g,
  - f) utraty nienarodzonych prosiąt przez lchy prośne – w ubezpieczeniu uboju nienarodzonych prosiąt,
  - g) padnięcia lub uboju z konieczności ubezpieczonej trzody chlewnej – w ubezpieczeniu trzody chlewnej od uduszenia;
- szkoda nie obejmuje utraconych korzyści ubezpieczo- nego, które mógłby osiągnąć, gdyby ona nie wystąpiła wskutek okoliczności wskazanych w lit. a–g;
- 52) **trofea myśliwskie lub łowieckie** – spreparowane części ciała upolowanego lub złowionego zwierzęcia, stanowią- ce dla myśliwego lub dla wędkarza pamiątki polowania lub połowu;
- 53) **trzęsienie ziemi** – naturalne, gwałtowne wstrząsy skorupy ziemskiej;
- 54) **ubezpieczającego** – osobę fizyczną, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną niebędącą osobą prawną, która zawarła z PZU SA umowę ubezpieczenia;
- 55) **ubezpieczonego** – posiadacza lub współposiadacza gospodarstwa rolnego wskazanego w umowie ubezpie- czenia, a w przypadku gdy posiadaczem lub współposia- daczem gospodarstwa rolnego wskazanego w umowie ubezpieczenia jest osoba fizyczna, również osobę bliską tej osoby fizycznej pozostającą z nią we wspólnym gospodarstwie domowym;
- 56) **uderzenie pojazdu** – uderzenie pojazdu, jego części lub przewożonego w nim ładunku, w przedmiot ubezpie- czenia;
- 57) **uduszenie trzody chlewnej** – padnięcie lub ubój z ko- nieczności ubezpieczonej trzody chlewnej wskutek:
- a) awarii instalacji elektrycznej w budynku chlewnej,
  - b) awarii urządzeń wentylacji mechanicznej lub grzewczych,
  - c) przerwy w dostawie prądu do gospodarstwa rolnego, w tym wskutek awarii agregatu prądotwórczego;
- 58) **udział własny** – wyrażoną procentowo w stosunku do wartości szkody kwotę pomniejszającą odszkodowanie, stanowiącą ryzyko własne ubezpieczonego;
- 59) **umowę ubezpieczenia budynków** – umowę obo- wiązkowego ubezpieczenia budynków wchodzących w skład gospodarstwa rolnego od ognia i innych zdarzeń losowych zawartą z PZU SA;
- 60) **umowę ubezpieczenia w systemie uproszczonym** – umowę ubezpieczenia zawartą z wykorzystaniem środ- ków porozumiewania się na odległość z zastosowaniem przesłanego przez PZU SA blankietu;
- 61) **upadek drzew i innych obiektów** – przewrótce się drzew, masztów, słupów energetycznych, kominów,

- latarni lub oderwanie się i upadek ich części na przedmiot ubezpieczenia;
- 62) **upadek statku powietrznego** – katastrofę lub przymusowe lądowanie samolotu silnikowego, bezsilnikowego lub innego obiektu latającego, a także upadek ich części lub przewożonego ładunku;
- 63) **utrata nienarodzonych prosiąt** – utratę nienarodzonych prosiąt przez lochę prośną wskutek jej padnięcia lub uboju z konieczności w następstwie wystąpienia zdarzenia losowego, działania dzikich zwierząt lub przepięcia;
- 64) **wiatr** – wiatr o prędkości nie mniejszej niż 13,5 m/s, ustalonej przez IMiGW, którego działanie wyrządza szkody; w przypadku braku możliwości uzyskania opinii IMiGW, wystąpienie wiatru o prędkości nie mniejszej niż 13,5 m/s stwierdza się na podstawie stanu faktycznego i rozmiaru szkód w miejscu ich powstania bądź w bezpośrednim sąsiedztwie;
- 65) **wypadek ubezpieczeniowy** – niezależne od woli ubezpieczonego zdarzenie przyszłe i niepewne o charakterze nagłym, określone w OWU, w wyniku którego zostaje wyrządzona szkoda objęta zakresem ubezpieczenia;
- 66) **zalanie** – działanie pary, wody lub innych cieczy, na skutek:
- awarii instalacji wodnej, solarnej, kanalizacyjnej, klimatyzacyjnej, technologicznej, centralnego ogrzewania,
  - cofnięcia się wody lub ścieków z instalacji kanalizacyjnej,
  - zaprzestania prawidłowego działania urządzeń gospodarstwa domowego, przerw w dostawie prądu, uszkodzenia akwarium lub łózka wodnego,
  - uruchomienia się tryskaczy lub zraszaczy, stanowiących wyposażenie przeciwpożarowe budynków,
  - nieumyślnego pozostawienia otwartych kranów lub innych zaworów zamontowanych na instalacji; obejmuje również zalanie spowodowane przez osoby trzecie wodą lub inną cieczą, która pochodzi spoza miejsca ubezpieczenia;
- 67) **zamek mechaniczno-elektroniczny** – zamek, którego uruchamianie następuje przy zastosowaniu systemu elektronicznego;
- 68) **zamek wielopunktowy** – zamek powodujący ryglowanie skrzydła drzwi w ościeżnicy w kilku odległych od siebie miejscach;
- 69) **zamek wielozastawkowy** – zamek posiadający przynajmniej dwie ruchome zastawki służące do blokowania zasuwki zamka; ilość zastawek w zamku można ustalić na podstawie nacięć profilowanych w kluczu;
- 70) **zapadanie się ziemi** – obniżenie terenu z powodu zawalenia się naturalnych, podziemnych, pustych przestrzeni w gruncie;
- 71) **zdarzenie losowe:**
- deszcz nawalny,
  - dym i sadza,
  - eksplozja,
  - grad,
  - huk ponaddwójkowy,
  - lawina,
  - śnieg i lód,
  - osuwanie się ziemi,
  - ogień,
  - opad,
  - piorun,
  - powódź,
  - trzęsienie ziemi,
  - uderzenie pojazdu,

- upadek drzew i innych obiektów,
  - upadek statku powietrznego,
  - wiatr,
  - zalanie,
  - zapadanie się ziemi;
- 72) **ziemiopłody** – plony roślin zebrane z pola lub sadu – z wyłączeniem słomy i siana składowanych poza budynkami;
- 73) **zwierzęta domowe** – chowane w gospodarstwie rolnym wskazanym w umowie ubezpieczenia i nie trzymane w celach hodowlanych, laboratoryjnych lub handlowych: psy, koty, chomiki, świnki morskie, króliki domowe, papugi, kanarki, żółwie, ryby akwariowe, fretki domowe, szynszyle, myszokoczkki, myszy, szczury;
- 74) **zwierzęta gospodarskie** – chowane w gospodarstwie rolnym wskazanym w umowie ubezpieczenia i nie trzymane w celach laboratoryjnych:
- konie, osły, bydło, drób, trzoda chlewna, owce, kozy, zwierzęta futerkowe, pszczoły, strusie, daniele, jelenie – trzymane dla uzyskania produkcji towarowej lub dla siły pociągowej lub materiału reprodukcyjnego,
  - wielbłądy, zebry, lamy, alpaki, jelenie, daniele, strusie i inne zwierzęta – trzymane dla potrzeb agroturystyki;
- 75) **zwierzęta wolno żyjące (dzikie)** – zwierzęta nieudomowione żyjące w warunkach niezależnych od człowieka.

ROZDZIAŁ III PRZEDMIOT UBEZPIECZENIA

§ 4

- Z zastrzeżeniem ust. 3 i 4, oraz § 7 ust. 5, § 9 ust. 5 przedmiotem ubezpieczenia mogą być będące przedmiotem prawa własności (współwłasności) ubezpieczonego następujące grupy mienia:
  - ruchomości domowe;
  - sprzęt rolniczy;
  - ziemiopłody, materiały i zapasy;
  - zwierzęta gospodarskie;
  - słoma i siano składowane poza budynkami.
- W podstawowym zakresie ubezpieczenia umowa ubezpieczenia może obejmować:
  - łącznie wszystkie grupy mienia określone w ust. 1 albo
  - oddzielnie poszczególne wybrane grupy mienia określone w ust. 1.
- W ubezpieczeniu ruchomości domowych ochroną ubezpieczeniową nie są objęte:
  - zwierzęta inne niż zwierzęta domowe;
  - metale szlachetne w złomie lub sztabach;
  - nie stanowiące wyrobu użytkowego: kamienie szlachetne, półszlachetne lub syntetyczne, szlachetne substancje organiczne;
  - dokumenty i rękopisy;
  - papiery wartościowe.
- PZU SA ponosi odpowiedzialność z tytułu wypadków ubezpieczeniowych, które zaszyły w okresie ubezpieczenia i w miejscu

ubezpieczenia wskazanym w § 5 ust. 2, § 7 ust. 2, § 8 ust. 2, § 9 ust. 2, § 10 ust. 2, § 11 ust. 2 i § 12 ust. 2 oraz poza miejscem ubezpieczenia w odniesieniu do ryzyka rabunku poza miejscem ubezpieczenia, o którym mowa w § 7 ust. 1 pkt 3, o ile umowa ubezpieczenia obejmuje to ryzyko.

ROZDZIAŁ IV PODSTAWOWY ZAKRES UBEZPIECZENIA – UBEZPIECZENIE OD OGNI A INNYCH ZDARZEŃ LOSOWYCH – RYZYKA PODSTAWOWE

§ 5

1. W podstawowym zakresie ubezpieczenia, PZU SA odpowiada za szkody powstałe w następstwie następujących wypadków ubezpieczeniowych:

- 1) zdarzeń losowych;
- 2) działania dzikich zwierząt;
- 3) dewastacji;
- 4) graffiti;
- 5) przepięcia;
- 6) porażenia prądem;
- 7) rozmrożenia produktów spożywczych;
- 8) akcji ratowniczej prowadzonej w związku ze zdarzeniem, o którym mowa w pkt 1–7.

2. PZU SA odpowiada za wypadki ubezpieczeniowe, o których mowa w ust. 1, które wystąpiły w miejscu ubezpieczenia, którym jest:

- 1) dla **ubezpieczenia ruchomości domowych** – budynek mieszkalny znajdujący się w gospodarstwie rolnym wskazanym w umowie ubezpieczenia;
  - 2) dla **ubezpieczenia sprzętu rolniczego**:
    - a) gospodarstwo rolne wskazane w umowie ubezpieczenia,
    - b) dla maszyn – drogi,
    - c) gospodarstwo rolne znajdujące się na terenie RP i nie będące własnością lub nie będące w posiadaniu ubezpieczonego, z wyłączeniem budynków i budowli w tym gospodarstwie – w przypadku sprzętu rolniczego wykorzystywanego do świadczenia przez ubezpieczonego nieodpłatnej usługi związanej z prowadzeniem tego gospodarstwa rolnego;
  - 3) dla **ubezpieczonych ziemiopłodów**:
    - a) kopce, piwnice, rękawy foliowe i budowle, znajdujące się w gospodarstwie rolnym wskazanym w umowie ubezpieczenia,
    - b) piwnica i strych w budynku mieszkalnym, znajdujące się w gospodarstwie rolnym wskazanym w lit. a,
    - c) budynek niemieszkalny znajdujący się w gospodarstwie rolnym wskazanym w lit. a,
    - d) drogi;
  - 4) dla **ubezpieczenia materiałów i zapasów**:
    - a) gospodarstwo rolne wskazane w umowie ubezpieczenia,
    - b) drogi;
  - 5) dla **ubezpieczenia zwierząt gospodarskich**:
    - a) gospodarstwo rolne wskazane w umowie ubezpieczenia, z wyłączeniem budynków mieszkalnych,
    - b) drogi;
  - 6) w **ubezpieczeniu stomy i siana składowanych poza budynkami**:
    - a) sterty i stogi, znajdujące się w gospodarstwie rolnym wskazanym w umowie ubezpieczenia, z wyłączeniem budynków,
    - b) drogi.
3. PZU SA nie odpowiada za szkody, o których mowa w § 13.

ROZSZERZENIE PODSTAWOWEGO ZAKRESU UBEZPIECZENIA – RYZYKA DODATKOWE

§ 6

Za opłatą dodatkowej składki odpowiedzialność PZU SA może zostać rozszerzona o szkody powstałe w następstwie następujących wypadków ubezpieczeniowych:

- 1) kradzieży z włamaniem, rabunku – ruchomości domowych (ubezpieczenie ruchomości domowych od ryzyka kradzieży z włamaniem i rabunku);
- 2) kradzieży z włamaniem – sprzętu rolniczego (ubezpieczenie sprzętu rolniczego od ryzyka kradzieży z włamaniem);
- 3) kradzieży z włamaniem – zwierząt gospodarskich (ubezpieczenie zwierząt od ryzyka kradzieży z włamaniem);
- 4) rozmrożenia ziemiopłodów (ubezpieczenie ziemiopłodów od rozmrożenia);
- 5) uduszenia trzody chlewnej (ubezpieczenie trzody chlewnej od uduszenia);
- 6) utraty nienarodzonych prosiąt (ubezpieczenie od utraty nienarodzonych prosiąt).

ROZSZERZENIE ZAKRESU UBEZPIECZENIA O UBEZPIECZENIE RUCHOMOŚCI DOMOWYCH OD RYZYKA KRADZIEŻY Z WŁAMANIEM I RABUNKU

§ 7

1. PZU SA odpowiada za szkody powstałe w ruchomościach domowych w następstwie wypadków ubezpieczeniowych:

- 1) kradzieży z włamaniem;
- 2) rabunku w miejscu ubezpieczenia;
- 3) rabunku poza miejscem ubezpieczenia, o którym mowa w ust. 2.

2. PZU SA odpowiada za wypadki ubezpieczeniowe wskazane w ust. 1 pkt 1 i 2, jeżeli wystąpiły w miejscu ubezpieczenia, którym jest budynek mieszkalny znajdujący się w gospodarstwie rolnym wskazanym w umowie ubezpieczenia.

3. Miejsce ubezpieczenia, o którym mowa w ust. 2 powinno być zabezpieczone w następujący sposób:

- 1) z zastrzeżeniem pkt 7 i 8, wszystkie drzwi zewnętrzne, nie będące drzwiami balkonowymi lub tarasowymi, prowadzące do miejsca ubezpieczenia są zamykane co najmniej na jeden zamek wielozastawkowy lub na jeden zamek wielopunktowy lub na zamek mechaniczno-elektroniczny;
- 2) wszystkie drzwi zewnętrzne prowadzące do miejsca ubezpieczenia oraz okna w tym miejscu ubezpieczenia są tak umocowane, osadzone i są tak zamykane, że ich wyłamanie lub wyważenie nie jest możliwe bez pozostawienia śladów stanowiących dowód użycia siły lub narzędzi;
- 3) osłkone drzwi zewnętrzne, nie będące drzwiami balkonowymi lub tarasowymi, prowadzące do miejsca ubezpieczenia nie są wyposażone w zamki, które można otworzyć bez użycia klucza przez otwór wybity w szybie;
- 4) drzwi zewnętrzne, ściany, podłogi, stropy lub dachy nie zawierają elementów wykonanych z materiałów nietrwałych, np. siatki;
- 5) wszelkie otwory w drzwiach zewnętrznych, ścianach, stropach, podłogach lub dachach są zabezpieczone w taki sposób, że nie jest możliwe wydobycie przedmiotów z wnętrza bez użycia siły lub narzędzi;
- 6) klucze lub inne urządzenia przeznaczone do otwierania zamków znajdujący się w wyłącznym posiadaniu osoby uprawnionej do ich przechowywania;
- 7) w przypadku pomieszczenia gospodarczego – drzwi zewnętrzne do tego pomieszczenia są zamykane co najmniej na jeden zamek wielozastawkowy lub na jedną kłódkę wielozastawkową;

- 8) w przypadku pomieszczenia garażowego – drzwi zewnętrzne lub brama prowadząca do tego pomieszczenia są zamykane co najmniej na jeden zamek wielozastawkowy lub jedną kłódkę wielozastawkową; za równorzędne zamknięcie drzwi lub bramy do pomieszczenia garażowego uznaje się także elektroniczny system zamykania bramy.
4. Ubezpieczony ma obowiązek zapewnić, aby w okresie ubezpieczenia były spełnione warunki w zakresie zabezpieczenia ubezpieczonego mienia, o których mowa w ust. 3, w tym zamykać otwory (na przykład okna i drzwi) w sposób określony w ust. 3. Jeśli ubezpieczony naruszy ten obowiązek umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa, PZU SA nie odpowiada za szkody, które powstały z tego powodu. To postanowienie nie dotyczy sytuacji, gdy mimo rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności.
5. Ochroną ubezpieczeniową od ryzyka kradzieży z włamaniem i rabunku w miejscu ubezpieczenia nie są objęte następujące ruchomości domowe: sprzęt audiowizualny, komputerowy, fotograficzny, instrumenty muzyczne, gotówka, przedmioty ze srebra, złota, platyny, palladu, złote i srebrne monety, biżuteria, dzieła sztuki, znaczki filatelistyczne, jeżeli:
  - 1) żaden z ubezpieczonych nie mieszka na stałe w miejscu ubezpieczenia, w którym znajdują się ubezpieczone ruchomości domowe lub miejsce ubezpieczenia jest oddane do użytkowania osobie trzeciej;
  - 2) nieobecność wszystkich ubezpieczonych w miejscu ubezpieczenia, w którym znajdują się ubezpieczone ruchomości domowe, trwała nieprzerwanie dłużej niż 90 dni.
6. PZU SA nie odpowiada za szkody, o których mowa w § 13 ust.1.

ROZSZERZENIE ZAKRESU UBEZPIECZENIA O UBEZPIECZENIE SPRZĘTU ROLNICZEGO OD RYZYKA KRAZDIEŻY Z WŁAMANIEM

§ 8

1. PZU SA odpowiada za szkody powstałe w sprzęcie rolniczym w następstwie wypadku ubezpieczeniowego, którym jest kradzież z włamaniem.
2. PZU SA odpowiada za wypadek ubezpieczeniowy wskazany w ust. 1, jeżeli wystąpił w miejscu ubezpieczenia, którym jest gospodarstwo rolne wskazane w umowie ubezpieczenia, z wyłączeniem budynków mieszkalnych i budowli.
3. Miejsce ubezpieczenia, którym jest budynek niemieszkalny znajdujący się w gospodarstwie rolnym, o którym mowa w ust. 2, powinno być zabezpieczone w następujący sposób:
  - 1) wszystkie drzwi zewnętrzne prowadzące do miejsca ubezpieczenia są zamykane co najmniej na jeden zamek wielozastawkowy lub na jedną kłódkę wielozastawkową;
  - 2) wszystkie drzwi zewnętrzne prowadzące do miejsca ubezpieczenia oraz okna w tym miejscu ubezpieczenia są tak umocowane, osadzone i są tak zamykane, że ich wyłamanie lub wyważenie nie jest możliwe bez pozostawienia śladów stanowiących dowód użycia siły lub narzędzi;
  - 3) drzwi zewnętrzne, ściany, podłogi, stropy lub dachy nie zawierają elementów wykonanych z materiałów nietrwałych, np. siatki;
  - 4) wszelkie otwory w drzwiach zewnętrznych, ścianach, stropach, podłogach lub dachach są zabezpieczone w taki sposób, że nie jest możliwe wydostanie przedmiotów z wnętrza bez użycia siły lub narzędzi;
  - 5) klucze lub inne urządzenia przeznaczone do otwierania zamków lub kłódek znajdujących się w wyłącznym posiadaniu osoby uprawnionej do ich przechowywania.

4. Miejsce ubezpieczenia, którym jest gospodarstwo rolne, o którym mowa w ust. 2 powinno być zabezpieczone w następujący sposób:
  - 1) jest ogrodzone, oświetlone i zamykane na co najmniej jeden zamek wielozastawkowy lub na jedną kłódkę wielozastawkową;
  - 2) klucze lub inne urządzenia przeznaczone do otwierania zamków lub kłódek znajdują się w wyłącznym posiadaniu osoby uprawnionej do ich przechowywania.
5. Ubezpieczony ma obowiązek zapewnić, aby w okresie ubezpieczenia były spełnione warunki w zakresie zabezpieczenia ubezpieczonego mienia, o których mowa w ust. 3 i 4, w tym zamykać otwory (na przykład okna i drzwi) w sposób określony w ust. 3. Jeśli ubezpieczony naruszy ten obowiązek umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa, PZU SA nie odpowiada za szkody, które powstały z tego powodu. To postanowienie nie dotyczy sytuacji, gdy mimo rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności.
6. PZU SA nie odpowiada za szkody, o których mowa w § 13 ust. 1, oraz za szkody, których wartość nie przekracza 300 złotych (franszyza integralna).

ROZSZERZENIE ZAKRESU UBEZPIECZENIA O UBEZPIECZENIE ZWIERZĄT OD RYZYKA KRAZDIEŻY Z WŁAMANIEM

§ 9

1. PZU SA odpowiada za szkody powstałe w zwierzętach gospodarskich w następstwie wypadku ubezpieczeniowego, którym jest kradzież z włamaniem.
2. PZU SA odpowiada za wypadek ubezpieczeniowy wskazany w ust. 1, jeżeli wystąpił w miejscu ubezpieczenia, którym jest budynek niemieszkalny znajdujący się w gospodarstwie rolnym wskazanym w umowie ubezpieczenia.
3. Miejsce ubezpieczenia, o którym mowa w ust. 2 powinno być zabezpieczone w następujący sposób:
  - 1) wszystkie drzwi zewnętrzne prowadzące do miejsca ubezpieczenia są zamykane co najmniej na jeden zamek wielozastawkowy lub na jedną kłódkę wielozastawkową;
  - 2) wszystkie drzwi zewnętrzne prowadzące do miejsca ubezpieczenia oraz okna w tym miejscu ubezpieczenia są tak umocowane, osadzone i są tak zamykane, że ich wyłamanie lub wyważenie nie jest możliwe bez pozostawienia śladów stanowiących dowód użycia siły lub narzędzi;
  - 3) drzwi zewnętrzne, ściany, podłogi, stropy lub dachy nie zawierają elementów wykonanych z materiałów nietrwałych, np. siatki;
  - 4) wszelkie otwory w drzwiach zewnętrznych, ścianach, stropach, podłogach lub dachach są zabezpieczone w taki sposób, że nie jest możliwe wydostanie przedmiotów z wnętrza bez użycia siły lub narzędzi;
  - 5) klucze lub inne urządzenia przeznaczone do otwierania zamków lub kłódek znajdują się w wyłącznym posiadaniu osoby uprawnionej do ich przechowywania.
4. Ubezpieczony ma obowiązek zapewnić, aby w okresie ubezpieczenia były spełnione warunki w zakresie zabezpieczenia ubezpieczonego mienia, o których mowa w ust. 3, w tym zamykać otwory (na przykład okna i drzwi) w sposób określony w ust. 3. Jeśli ubezpieczony naruszy ten obowiązek umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa, PZU SA nie odpowiada za szkody, które powstały z tego powodu. To postanowienie nie dotyczy sytuacji, gdy mimo rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności.

5. Ochroną ubezpieczeniową od ryzyka kradzieży z włamaniem nie są objęte:
  - 1) zwierzęta gospodarskie nie oznakowane, jeżeli obowiązek ich oznakowania wynika z obowiązujących przepisów prawa;
  - 2) zwierzęta futerkowe, drób i pszczoły.
6. PZU SA nie odpowiada za szkody, o których mowa w § 13 ust. 1, oraz za szkody których wartość nie przekracza 300 złotych (franszyza integralna).

ROZSZERZENIE ZAKRESU UBEZPIECZENIA O UBEZPIECZENIE ZIEMIOPŁODÓW OD ROZMROŻENIA

§ 10

1. PZU SA odpowiada za szkody powstałe w ziemiopłodach w następstwie wypadku ubezpieczeniowego, którym jest rozmrożenie ziemiopłodów.
2. PZU SA odpowiada za wypadek ubezpieczeniowy wskazany w ust. 1, jeżeli wystąpił w miejscu ubezpieczenia, którym jest pomieszczenie przechowalnicze w budynku niemieszkalnym lub kontenerze chłodniczym, znajdujące się w gospodarstwie rolnym wskazanym w umowie ubezpieczenia.
3. PZU SA nie odpowiada za szkody, o których mowa w § 13 ust. 1.

ROZSZERZENIE ZAKRESU UBEZPIECZENIA O UBEZPIECZENIE TRZODY CHLEWNEJ OD UDUŠENIA

§ 11

1. PZU SA odpowiada za szkody powstałe w trzodzie chlewnej w następstwie wypadku ubezpieczeniowego, którym jest udušenie trzody chlewnej.
2. PZU SA odpowiada za wypadek ubezpieczeniowy wskazany w ust. 1, jeżeli wystąpił w miejscu ubezpieczenia, którym jest budynek chlewni, znajdujący się w gospodarstwie rolnym wskazanym w umowie ubezpieczenia.
3. Stosuje się udział własny ubezpieczonego w szkodzi w wysokości 10%.
4. PZU SA nie odpowiada za szkody, o których mowa w § 13 ust. 1.

ROZSZERZENIE ZAKRESU UBEZPIECZENIA O UBEZPIECZENIE OD UTRATY NIENARODZONYCH PROSIĄT

§ 12

1. PZU SA odpowiada za szkody powstałe w trzodzie chlewnej w następstwie wypadku ubezpieczeniowego, którym jest utrata nienarodzonych prosiąt.
2. PZU SA odpowiada za wypadek ubezpieczeniowy wskazany w ust. 1, jeżeli wystąpił w miejscu ubezpieczenia, którym jest budynek niemieszkalny znajdujący się w gospodarstwie rolnym wskazanym w umowie ubezpieczenia.
3. PZU SA nie odpowiada za szkody, o których mowa w § 13.

ROZDZIAŁ V WYŁĄCZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI

§ 13

1. PZU SA nie odpowiada za szkody:
  - 1) wyrządzone umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa przez ubezpieczającego, ubezpieczonego lub osobę, której ubezpieczony powierzył pieczę nad ubezpieczonym mieniem, chyba że w razie rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania lub świadczenia odpowiada w danych

okolicznościach względem słuszności, przy czym za winę umyślną lub rażące niedbalstwo ubezpieczającego lub ubezpieczonego będącego osobą prawną lub jednostką organizacyjną niebędącą osobą prawną należy rozumieć winę:

- a) w przedsiębiorstwach państwowych – dyrektora lub jego zastępców,
  - b) w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością i spółkach akcyjnych – członków zarządu lub prokurentów,
  - c) w spółkach komandytowych i komandytowo-akcyjnych – komplementaryszu lub prokurentów,
  - d) w spółkach jawnych – wspólników lub prokurentów,
  - e) w spółkach partnerskich – partnerów lub członków zarządu lub prokurentów,
  - f) w spółkach cywilnych – wspólników,
  - g) w spółdzielniach, fundacjach i stowarzyszeniach – członków zarządu;
- 2) wyrządzone umyślnie przez osobę, w którą ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym;
  - 3) górnicze w rozumieniu prawa górniczego;
  - 4) powstałe w następstwie działań wojennych, stanu wojennego, stanu wyjątkowego, strajków, niepokojów społecznych, wewnętrznych zamieszek i rozruchów, aktów terroryzmu;
  - 5) powstałe wskutek oddziaływania energii jądrowej;
  - 6) polegające na zaginięciu przedmiotu ubezpieczenia w czasie akcji ratowniczej, o której mowa w § 5 ust. 1 pkt 8;
  - 7) w słomie i sianie składowanych poza budynkami w stertach i stogach po 30 czerwca następnego roku po zbiorach;
  - 8) powstałe wskutek przenikania wód podziemnych, chyba że przenikanie to nastąpiło wskutek powodzi, deszczu nawalnego, za które PZU SA ponosi odpowiedzialność;
  - 9) powstałe wskutek zawilgocenia przedmiotu ubezpieczenia w miejscu ubezpieczenia, chyba że szkoda powstała wskutek deszczu nawalnego, śniegu i lodu, powodzi, zalania, za które PZU SA ponosi odpowiedzialność;
  - 10) powstałe wskutek pęknięcia instalacji wodnej, centralnego ogrzewania, kanalizacyjnej, technologicznej lub odborników tych instalacji, w tym kranów, pieców centralnego ogrzewania, kaloryferów, w wyniku zamarznięcia wody lub innej cieczy spowodowanego nieutrzymaniem właściwej temperatury w pomieszczeniach, jeżeli obowiązek utrzymywania właściwej temperatury w pomieszczeniach należał do ubezpieczonego. To wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy niedopełnienie tego obowiązku nie miało wpływu na wystąpienie wypadku ubezpieczeniowego;
  - 11) powstałe wskutek przepięcia w urządzeniach gospodarstwa domowego, które w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia mają więcej niż 5 lat od daty ich produkcji.
2. Ponadto PZU SA nie odpowiada za szkody powstałe wskutek:
    - 1) działania dzikich zwierząt – w ubezpieczeniu ruchomości domowych;
    - 2) dewastacji, graffiti – w ubezpieczeniu słomy i siana składowanych poza budynkami;
    - 3) dewastacji, graffiti – w ubezpieczeniu zwierząt gospodarskich.

ROZDZIAŁ VI SUMA UBEZPIECZENIA I LIMITY ODPOWIEDZIALNOŚCI

§ 14

1. W podstawowym zakresie ubezpieczenia suma ubezpieczenia jest ustalana:

- 1) łącznie na wszystkie grupy mienia określone w § 4 ust. 1 – jeżeli do ubezpieczenia zostały zgłoszone łącznie wszystkie grupy mienia albo
- 2) odrębnie na każdą grupę mienia określoną w § 4 ust. 1 – jeżeli do ubezpieczenia zostały zgłoszone oddzielnie poszczególne wybrane grupy mienia.
2. W przypadku rozszerzenia odpowiedzialności PZU SA o ryzyka dodatkowe, o których mowa w § 6, ustalana jest odrębna suma ubezpieczenia na każde z tych ryzyk, z zastrzeżeniem ust. 4 i 5.
3. Suma ubezpieczenia powinna odpowiadać wartości ubezpieczonego mienia, z zastrzeżeniem ust. 4 i 5.
4. W przypadku rozszerzenia odpowiedzialności PZU SA o ryzyko rozmożenia ziemiopłodów ustalana jest odrębna suma ubezpieczenia na to ryzyko w wysokości nie wyższej niż:
  - 1) 30% sumy ubezpieczenia, o której mowa w ust. 1 pkt 2, ustalonej dla wybranej grupy mienia, tj. ziemiopłodów;
  - 2) 10% sumy ubezpieczenia, o której mowa w ust. 1 pkt 1, ustalonej dla łącznie wszystkich grup mienia.
5. W przypadku rozszerzenia odpowiedzialności PZU SA o ryzyko utraty nienarodzonych prosiąt ustalana jest odrębna suma ubezpieczenia na to ryzyko, która stanowi iloczyn liczby ubezpieczonych loch prośnych i limitu odpowiedzialności wskazanego w ust. 15.
6. W trakcie trwania umowy ubezpieczenia ubezpieczający za zgodą PZU SA może zmienić sumę ubezpieczenia lub zakres ubezpieczenia.
7. Zmiana warunków ubezpieczenia, o których mowa w ust. 6, powoduje konieczność dokonania ponownej kalkulacji składki na okres, w którym mają obowiązywać zmienione warunki ubezpieczenia.
8. W przypadku zmiany sumy ubezpieczenia lub zakresu ubezpieczenia, PZU SA odpowiada w granicach zmienionej sumy ubezpieczenia lub zakresu ubezpieczenia począwszy od dnia następnego po dniu złożenia przez PZU SA oświadczenia o wyrażeniu zgody odpowiednio na zmianę sumy ubezpieczenia lub zmianę zakresu ubezpieczenia.
9. W ubezpieczeniu ruchomości domowych w podstawowym zakresie ubezpieczenia, z wyłączeniem szkód powstałych w następstwie działania dzikich zwierząt, w granicach sumy ubezpieczenia, ustanawia się następujące limity odpowiedzialności:
  - 1) z tytułu szkód w sprzęcie audiowizualnym, komputerowym, fotograficznym oraz w instrumentach muzycznych:
    - a) w wysokości 80% sumy ubezpieczenia, o której mowa w ust. 1 pkt 2;
    - b) w wysokości 25% sumy ubezpieczenia, o której mowa w ust. 1 pkt 1;
  - 2) z tytułu szkód w przedmiotach ze srebra, złota, platyny, palladu, złotych i srebrnych monetach, biżuterii, dziełach sztuki, znaczkach filatelistycznych:
    - a) w wysokości 40% sumy ubezpieczenia, o której mowa w ust. 1 pkt 2;
    - b) w wysokości 20% sumy ubezpieczenia, o której mowa w ust. 1 pkt 1;
  - 3) z tytułu szkód w gotówce – w wysokości 5% sumy ubezpieczenia, o której mowa w ust. 1.
10. W ubezpieczeniu ruchomości domowych, w granicach sumy ubezpieczenia, ustanawia się limit odpowiedzialności z tytułu szkód powstałych w następstwie rozmożenia produktów spożywczych, w wysokości 1000 zł.
11. W ubezpieczeniu słomy i siana składowanych poza budynkami, z wyłączeniem szkód powstałych w następstwie dewastacji, graffiti, w granicach sumy ubezpieczenia, ustanawia się następujące limity odpowiedzialności:
  - 1) w wysokości 20% sumy ubezpieczenia, o której mowa w ust. 1 pkt 1;
  - 2) w wysokości 100% sumy ubezpieczenia, o której mowa w ust. 1 pkt 2.
12. Z tytułu szkód powstałych w następstwie działania dzikich zwierząt, dewastacji, graffiti, w granicach sumy ubezpieczenia, ustanawia się następujące limity odpowiedzialności odrębnie na każde z tych zdarzeń:
  - 1) w wysokości 30% sumy ubezpieczenia, o której mowa w ust. 1 pkt 2;
  - 2) w wysokości 10% sumy ubezpieczenia, o której mowa w ust. 1 pkt 1.
13. W przypadku rozszerzenia odpowiedzialności PZU SA o ryzyko kradzieży z włamaniem, rabunku – ruchomości domowych, w granicach sumy ubezpieczenia dla tego ryzyka, ustanawia się następujące limity odpowiedzialności za szkody powstałe w następstwie kradzieży z włamaniem i rabunku w miejscu ubezpieczenia:
  - 1) w wysokości 80% sumy ubezpieczenia, o której mowa w ust. 2 – w odniesieniu do sprzętu audiowizualnego, komputerowego, fotograficznego, instrumentów muzycznych;
  - 2) w wysokości 40% sumy ubezpieczenia, o której mowa w ust. 2 – w odniesieniu do przedmiotów ze srebra, złota, platyny, palladu, złotych i srebrnych monet, biżuterii, dzieł sztuki, znaczków filatelistycznych.
14. W przypadku rozszerzenia odpowiedzialności PZU SA o ryzyko kradzieży z włamaniem, rabunku – ruchomości domowych, w granicach sumy ubezpieczenia dla tego ryzyka, ustanawia się następujące limity odpowiedzialności za szkody powstałe w następstwie rabunku poza miejscem ubezpieczenia:
  - 1) w wysokości 5% sumy ubezpieczenia, o której mowa w ust. 2, w odniesieniu do gotówki;
  - 2) w wysokości 10% sumy ubezpieczenia, o której mowa w ust. 2, w odniesieniu do pozostałych ruchomości domowych.
15. W przypadku rozszerzenia odpowiedzialności PZU SA o ryzyko utraty nienarodzonych prosiąt, w granicach sumy ubezpieczenia dla tego ryzyka, ustanawia się limit odpowiedzialności za szkody w wysokości 1500 złotych na jedną ubezpieczoną lochę prośną.
16. Suma ubezpieczenia oraz limity odpowiedzialności ulegają obniżeniu o kwoty wypłaconych odszkodowań lub świadczeń.

ROZDZIAŁ VII ZAWARCIE UMOWY I CZAS JEJ TRWANIA

§ 15

1. Umowa ubezpieczenia może być zawarta przy jednoczesnej obecności obu stron tej umowy albo przy wykorzystaniu środków porozumiewania się na odległość (umowa ubezpieczenia w systemie uproszczonym).
2. Zawarcie umowy ubezpieczenia przy jednoczesnej obecności obu stron tej umowy następuje na wniosek ubezpieczającego.
3. Zawarcie umowy ubezpieczenia PZU SA potwierdza dokumentem ubezpieczenia.
4. Umowę ubezpieczenia zawiera się na podstawie wniosku ubezpieczającego zawierającego informacje niezbędne do dokonania oceny ryzyka i określenia należnej składki.
5. Ubezpieczający zobowiązany jest podać do wiadomości PZU SA wszystkie znane sobie okoliczności, o które PZU SA zapytywał w formularzu oferty albo w innych pismach przed

zawarciem umowy ubezpieczenia. Jeżeli ubezpieczający zawiera umowę ubezpieczenia przez przedstawiciela, obowiązek ten ciąży również na przedstawicielu i obejmuje ponadto okoliczności jemu znane. W razie zawarcia przez PZU SA umowy ubezpieczenia mimo braku odpowiedzi na poszczególne pytania, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne.

6. W czasie trwania umowy ubezpieczenia ubezpieczający zobowiązany jest zawiadomić PZU SA o zmianie okoliczności, o których mowa w ust. 5, niezwłocznie po otrzymaniu o nich wiadomości.
7. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek obowiązki określone w ust. 5 i 6 spoczywają zarówno na ubezpieczającym, jak i na ubezpieczonym, chyba że ubezpieczony nie wziął o zawarciu umowy ubezpieczenia na jego rachunek.
8. PZU SA nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które z naruszeniem ust. 5–7, nie zostały podane do jego wiadomości. Jeżeli do naruszenia ust. 5–7 doszło z winy umyślnej, w razie wątpliwości przyjmuje się, że wypadek ubezpieczeniowy przewidziany umową i jego następstwa są skutkiem okoliczności, o których mowa w zdaniu poprzedzającym.
9. Zawarcie umowy ubezpieczenia w systemie uproszczonym następuje z chwilą zapłaty składki ubezpieczeniowej za tę umowę lub jej pierwszej raty, z zastrzeżeniem ust. 10.
10. Do zawarcia umowy ubezpieczenia w systemie uproszczonym może dojść wyłącznie w przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia budynków.
11. Do umowy ubezpieczenia w systemie uproszczonym nie stosuje się postanowień ust. 4–8.

§ 16

1. PZU SA może przed zawarciem umowy ubezpieczenia obejmującej ryzyko lub ryzyka, o których mowa w § 6 pkt 1–3, żądać potwierdzenia sprawności zabezpieczeń, o których mowa odpowiednio w § 7–9.
2. PZU SA może uzależnić zawarcie umowy ubezpieczenia od dokonania oględzin miejsca ubezpieczenia.
3. Postanowien ust. 1 i 2 nie stosuje się do umowy ubezpieczenia w systemie uproszczonym.

§ 17

1. Jeżeli w odpowiedzi na złożoną ofertę PZU SA doręcza ubezpieczającemu dokument ubezpieczenia zawierający postanowienia, które odbiegają na niekorzyść ubezpieczającego lub ubezpieczonego od treści złożonej przez ubezpieczającego oferty, PZU SA zobowiązany jest zwrócić ubezpieczającemu na to uwagę na piśmie przy doręczeniu tego dokumentu, wyznaczając mu co najmniej 7-dniowy termin do zgłoszenia sprzeciwu. W razie niewykonania tego obowiązku zmiany dokonane na niekorzyść ubezpieczającego lub ubezpieczonego nie są skuteczne, a umowa ubezpieczenia jest zawarta zgodnie z warunkami oferty.
2. W przypadku braku sprzeciwu umowa ubezpieczenia dochodzi do skutku zgodnie z treścią dokumentu ubezpieczenia następnego dnia po upływie terminu wyznaczonego do złożenia sprzeciwu.

§ 18

Umowę ubezpieczenia zawiera się na okres 12 miesięcy albo na okres krótszy (ubezpieczenie krótkoterminowe).

§ 19

1. W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia przy jednoczesnej obecności obu stron tej umowy, odpowiedzialność

PZU SA rozpoczyna się od dnia następnego po zawarciu umowy ubezpieczenia, nie wcześniej jednak niż od dnia następnego po zaplaceniu składki lub jej pierwszej raty, chyba że umówiono się inaczej.

2. W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia w systemie uproszczonym, odpowiedzialność PZU SA rozpoczyna się od dnia następnego po zawarciu tej umowy, nie wcześniej jednak niż wraz z rozpoczęciem odpowiedzialności za umowę ubezpieczenia budynków, o której mowa w § 15 ust. 10.

§ 20

Ochrona ubezpieczeniowa wygasa:

- 1) z upływem okresu ubezpieczenia określonego w umowie ubezpieczenia, a w przypadku umowy ubezpieczenia w systemie uproszczonym – wraz z wygaśnięciem ochrony ubezpieczeniowej w umowie ubezpieczenia budynków, o której mowa w § 15 ust. 10;
- 2) z chwilą przeniesienia własności przedmiotu ubezpieczenia, chyba że wraz z przeniesieniem własności przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę zostały przeniesione prawa z umowy ubezpieczenia na zasadach określonych w § 22;
- 3) z dniem doręczenia PZU SA oświadczenia o odstąpieniu przez ubezpieczającego od umowy ubezpieczenia w przypadku, o którym mowa w § 21;
- 4) z dniem doręczenia ubezpieczającemu oświadczenia PZU SA o wypowiedzeniu umowy ze skutkiem natychmiastowym w przypadku, gdy PZU SA ponosi odpowiedzialność jeszcze przed zaplaceniem składki lub jej pierwszej raty, a składka lub jej pierwsza rata nie została zapłacona w terminie;
- 5) z upływem 7 dni od dnia doręczenia ubezpieczającemu wezwania do zapłaty kolejnej raty składki wysłanego po upływie terminu jej płatności z zagrożeniem, że brak zapłaty w terminie 7 dni od dnia jego doręczenia spowoduje ustanie odpowiedzialności;
- 6) z dniem wyczerpania sumy ubezpieczenia wskutek wypłaty odszkodowania lub świadczenia bądź odszkodowań lub świadczeń – w odniesieniu do danego ryzyka;
- 7) z dniem doręczenia drugiej stronie oświadczenia o wypowiedzeniu umowy ubezpieczenia, o którym mowa w § 23 ust. 10.

§ 21

1. Jeżeli umowa ubezpieczenia jest zawarta na okres dłuższy niż 6 miesięcy, ubezpieczający ma prawo odstąpienia od umowy ubezpieczenia w terminie 30 dni, a w przypadku gdy ubezpieczający jest przedsiębiorcą – w terminie 7 dni, od dnia zawarcia umowy, składając oświadczenie w tym zakresie. Jeżeli najpóźniej w chwili zawarcia umowy PZU SA nie poinformował ubezpieczającego będącego konsumentem o prawie odstąpienia od umowy, termin 30 dni biegnie od dnia, w którym ubezpieczający będący konsumentem dowiedział się o tym prawie. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia nie zwalnia ubezpieczającego z obowiązku zaplacenienia składki za okres, w jakim PZU SA udzielał ochrony ubezpieczeniowej.
2. W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia w systemie uproszczonym, w której ubezpieczający jest konsumentem termin, w ciągu którego może on odstąpić od umowy ubezpieczenia, składając pisemne oświadczenie w tym zakresie, wynosi 30 dni od dnia poinformowania go o zawarciu umowy ubezpieczenia lub od dnia doręczenia mu informacji, które należy przekazać konsumentowi na podstawie przepisów dotyczących zawierania umów na odległość, jeżeli jest to termin późniejszy. Termin uważa się za zachowany, jeżeli przed jego upływem oświadczenie o odstąpieniu zostało wysłane.

§ 22

1. W razie zbycia przedmiotu ubezpieczenia prawa z umowy ubezpieczenia mogą być przeniesione na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia. Przeniesienie praw z umowy ubezpieczenia wymaga zgody PZU SA.
2. W razie przeniesienia praw z umowy ubezpieczenia na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia przechodzą także obowiązki, które ciążyły na zbywcy, chyba że strony za zgodą PZU SA umówiły się inaczej. Pomimo tego przejścia obowiązków zbywca odpowiada solidarnie z nabywcą za zapłatę składki ubezpieczeniowej przypadającej za czas do chwili przejścia przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę.
3. Jeżeli prawa z umowy ubezpieczenia nie zostały przeniesione na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia, ochrona ubezpieczeniowa wygasa z chwilą przejścia własności przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę, z zastrzeżeniem ust. 4.
4. Postanowień ust. 1–3 nie stosuje się przy przeniesieniu wiarytelności, jakie powstały lub mogą powstać wskutek zajścia przewidzianego w umowie ubezpieczenia wypadku ubezpieczeniowego.
5. Wygaśnięcie ochrony ubezpieczeniowej dotyczy jedynie tego przedmiotu ubezpieczenia, którego zbycie dotyczy.

ROZDZIAŁ VIII

SKŁADKA ZA UBEZPIECZENIE

§ 23

1. Składkę ubezpieczeniową oblicza się za czas trwania odpowiedzialności PZU SA według taryfy obowiązującej w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia.
2. Wysokość składki ubezpieczeniowej ustala się w zależności od:
  - 1) sumy ubezpieczenia;
  - 2) okresu ubezpieczenia;
  - 3) zakresu udzielanej ochrony ubezpieczeniowej;
  - 4) zwyżki i zniżki, o których mowa w ust. 3.
3. W umowie ubezpieczenia stosowana jest zwykła składka za ratalny schemat płatności składki ubezpieczeniowej oraz zniżka składki za zawarcie umowy ubezpieczenia z PZU SA na kolejny okres ubezpieczenia.
4. Jeżeli nie umówiono się inaczej, ubezpieczający zobowiązany jest zapłacić składkę ubezpieczeniową jednocześnie z zawarciem umowy ubezpieczenia.
5. Składka ubezpieczeniowa może być rozłożona na raty. Terminy płatności i wysokość poszczególnych rat składki określa się w dokumencie ubezpieczenia.
6. Zapłata składki następuje w formie gotówkowej albo, w porozumieniu z PZU SA, w formie bezgotówkowej.
7. Jeżeli zapłata składki albo raty składki dokonywana jest w formie bezgotówkowej, za dzień zapłaty uważa się dzień uznania rachunku bankowego PZU SA pełną kwotą składki ubezpieczeniowej albo raty składki ubezpieczeniowej.
8. Składka nie podlega indeksacji.
9. W przypadku wygaśnięcia ochrony ubezpieczeniowej przed upływem okresu na jaki została zawarta umowa ubezpieczenia, ubezpieczającemu przysługuje zwrot składki ubezpieczeniowej za okres niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej.
10. W razie ujawnienia okoliczności, która pociąga za sobą istotną zmianę prawdopodobieństwa wypadku ubezpieczeniowego, każda ze stron może żądać odpowiedniej zmiany wysokości składki, poczynając od chwili, w której zaszła ta okoliczność, nie wcześniej jednak niż od początku bieżącego okresu ubezpieczenia. W razie zgłoszenia takiego żądania druga strona może w terminie 14 dni wypowiedzieć umowę ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym, składając oświadczenie w tym zakresie.

11. Jeśli ubezpieczający lub ubezpieczony poda do wiadomości PZU SA nieprawdziwe dane, które mają wpływ na wysokość składki ubezpieczeniowej, ubezpieczający zobowiązany jest do dopłaty składki ubezpieczeniowej wynikającej z różnicy pomiędzy składką ubezpieczeniową, jaka należałaby się PZU SA, gdyby podano dane prawdziwe, a składką ubezpieczeniową przyjętą w umowie ubezpieczenia. Jeśli wystąpi wypadek ubezpieczeniowy, roszczenie PZU SA o dopłatę różnicy składki ubezpieczeniowej staje się natychmiast wymagalne i płatne najpóźniej w dniu wypłaty odszkodowania lub świadczenia.

ROZDZIAŁ IX OBOWIĄZKI UBEZPIECZAJĄCEGO I UBEZPIECZONEGO POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU POWSTANIA SZKODY

§ 24

1. W razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego, ubezpieczający lub ubezpieczony obowiązany jest użyć dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów, między innymi zawiadomić jednostkę policji, o ile zachodzi taka potrzeba (w przypadku kradzieży z włamaniem, rabunku w miejscu ubezpieczenia oraz rabunku poza miejscem ubezpieczenia). Jeżeli ubezpieczający lub ubezpieczony umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa nie zastosował środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów ubezpieczyciel jest wolny od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu.
2. Ubezpieczający lub ubezpieczony zobowiązany jest zawiadomić PZU SA o zaistniałym wypadku ubezpieczeniowym niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 3 dni od uzyskania wiadomości o wypadku ubezpieczeniowym.
3. W razie naruszenia z winy umyślnej lub z rażącego niedbalstwa obowiązku, o którym mowa w ust. 2, PZU SA może odpowiednio zmniejszyć odszkodowanie lub świadczenie, jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło PZU SA ustalenie okoliczności i skutków wypadku.
4. Skutki braku zawiadomienia PZU SA o wypadku ubezpieczeniowym nie nastąpią, jeżeli PZU SA w terminie, o którym mowa w ust. 2, otrzymał wiadomość o okolicznościach, które należało podać do jego wiadomości.
5. W razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego ubezpieczający lub ubezpieczony zobowiązany jest:
  - 1) zabezpieczyć możliwość dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wobec osób odpowiedzialnych za szkodę oraz udzielić PZU SA pomocy dostarczając posiadane informacje oraz dokumenty niezbędne do skutecznego dochodzenia roszczeń regresowych;
  - 2) złożyć w PZU SA spis utraconych lub uszkodzonych przedmiotów ubezpieczenia z określeniem ich wartości i roku produkcji lub nabycia;
  - 3) powiadomić lekarza weterynarii, w przypadku powstania szkód w ubezpieczonych zwierzętach gospodarskich, w celu uzyskania opinii ustalającej przyczynę szkody oraz liczbę zwierząt gospodarskich uległych szkodzie;
  - 4) nie dokonywać w uszkodzonych przedmiotach ubezpieczenia żadnych zmian i nie dokonywać ich naprawy, jeżeli zmiany i naprawa nie są uzasadnione koniecznością zabezpieczenia pozostałych przedmiotów po szkodzie lub zmniejszenia rozmiaru szkody, bez uprzedniego przeprowadzenia oględzin przez PZU SA lub jego przedstawiciela, chyba że PZU SA lub jego przedstawiciel nie

- przeprowadził takich oględzin w terminie 7 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o szkodzie, albo 14 dni, jeżeli niezbędne było powołanie biegłych (rzeczoznawców);
- 5) nie dokonywać zmian w miejscu powstania szkody do czasu oględzin przez przedstawiciela PZU SA, chyba że zmiana jest niezbędna w celu zabezpieczenia mienia pozostałego po szkodzie lub zmniejszenia szkody; PZU SA nie może się powoływać na ten zakaz, jeżeli nie rozpoczął czynności likwidacyjnych w ciągu 7 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o szkodzie;
  - 6) udzielić przedstawicielowi PZU SA pomocy i wyjaśnień w uzyskaniu informacji odnośnie okoliczności zajścia wypadku ubezpieczeniowego, przyczyn powstania szkody, jej przedmiotu i rozmiaru, w szczególności co do liczby, rodzaju i wartości utraconych lub zniszczonych przedmiotów ubezpieczenia;
  - 7) udowodnić fakt zakupu sprzętu rolniczego – w przypadku szkody powstałej wskutek kradzieży z włamaniem.
6. Wykonanie obowiązków, o których mowa w ust. 5 pkt 2–7, niezbędne jest do ustalenia odpowiedzialności PZU SA.

§ 25

Jeżeli po wypłacie odszkodowania ubezpieczony odzyskał utracone przedmioty, zobowiązany jest zwrócić niezwłocznie PZU SA odszkodowanie wypłacone za te przedmioty albo zrzec się praw do tych przedmiotów na rzecz PZU SA. W razie odzyskania przedmiotów w stanie uszkodzonym lub niekompletnym, zwrotowi na rzecz PZU SA podlega kwota odpowiadająca wartości przedmiotu w dniu jego odzyskania.

ROZDZIAŁ X USTALENIE WYSOKOŚCI SZKODY, ODSZKODOWANIA I ŚWIADCZENIA

§ 26

1. Wysokość odszkodowania ustala się w kwocie odpowiadającej wysokości poniesionej szkody, nie wyższej jednak niż suma ubezpieczenia wskazana w umowie ubezpieczenia, z uwzględnieniem limitów odpowiedzialności, o których mowa w OWU, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. W przypadku rozszerzenia odpowiedzialności PZU SA o ryzyko utraty nienarodzonych prosiąt, w granicach sumy ubezpieczenia dla tego ryzyka, wypłaca się świadczenie w wysokości 1500 złotych na jedną lochę prośną.

§ 27

1. Z zastrzeżeniem ust. 4, wysokość odszkodowania ustala się, w odniesieniu do:
  - 1) ziemiopłodów, stomy i siana składowanych poza budynkami – w wartości ustalonej na podstawie przeciętnych cen rynkowych występujących na terenie, na którym wystąpił wypadek ubezpieczeniowy;
  - 2) zwierząt domowych, zwierząt gospodarskich, z zastrzeżeniem pkt 3 – w wartości ustalonej na podstawie ceny z dokumentacji hodowlanej i użytkowej przedłożonej przez ubezpieczonego lub w wartości ustalonej na podstawie średnich cen rynkowych zwierzęcia tej samej rasy i tego samego gatunku występujących na terenie, na którym wystąpił wypadek ubezpieczeniowy;
  - 3) trzody chlewnej i młodego bydła rzeźnego – w wartości ustalonej na podstawie wagi zwierzęcia i przeciętnej ceny skupu za kilogram występującej na terenie, na którym wystąpił wypadek ubezpieczeniowy;
  - 4) ruchomości domowych, materiałów i zapasów, sprzętu rolniczego:

- a) w przypadku całkowitego zniszczenia lub utraty przedmiotu ubezpieczenia – w wartości odpowiadającej średniej wartości przedmiotu tego samego lub najbardziej zbliżonego rodzaju, tej samej lub najbardziej zbliżonej marki i typu przy uwzględnieniu średnich cen obowiązujących na terenie, na którym wystąpił wypadek ubezpieczeniowy oraz kosztów jego montażu,
- b) w przypadku uszkodzenia przedmiotu ubezpieczenia – w wartości odpowiadającej kosztom naprawy, tj. odpowiednio do zakresu uszkodzeń spowodowanych wypadkiem ubezpieczeniowym według średnich cen zakładów usługowych albo na podstawie rachunku lub faktury potwierdzonej specyfikacją zakresu wykonanych robót, albo wartości odpowiadającej określonej w porozumieniu z ubezpieczonym procentowemu ubytkowi wartości uszkodzonego przedmiotu ubezpieczenia.

2. Przedłożone rachunki lub faktury potwierdzone specyfikacją zakresu wykonanych robót, o których mowa w ust. 1 pkt 4 lit. b, PZU SA weryfikuje w zakresie zgodności ze stanem faktycznym: wysokości poniesionych kosztów, dotychczasowych wymiarów ubezpieczonych przedmiotów, zakresu robót i użytych materiałów.
3. Przy ustalaniu wysokości odszkodowania dla ruchomości domowych stanowiących komplet lub tworzących jedną całość uwzględnia się ubytek wartości, jakiego uległa całość lub komplet pod warunkiem, że nie ma możliwości rekonstrukcji całości lub kompletu przez zakup, dorobienie lub uzupełnienie utraconych elementów.
4. W przypadku następujących rodzajów ruchomości domowych wysokość odszkodowania ustala się:
  - 1) dla gotówki – w ich nominalnej wartości; pieniądze stanowiące walutę obcą przelicza się na złote polskie według średniego kursu NBP obowiązującego w dniu ustalenia odszkodowania;
  - 2) dla monet – w wartości złomu, chyba że monety te stanowią prawny środek płatniczy, a ich nominalna wartość jest wyższa od wartości złomu; wysokość odszkodowania ustala się wówczas według wartości nominalnej tych monet; monety stanowiące walutę obcą przelicza się na złote polskie według średniego kursu NBP obowiązującego w dniu ustalenia odszkodowania;
  - 3) dla przedmiotów ze srebra, złota, platyny, palladu lub biżuterii – według kosztów naprawy lub wytworzenia lub nabycia nowego przedmiotu tego samego lub podobnego rodzaju;
  - 4) dla roślin doniczkowych – w przeciętnej wartości rośliny doniczkowej tego samego gatunku i odmiany oraz takiej samej lub podobnej wielkości, ustalonej na podstawie cen detalicznych występujących w handlu w dniu ustalenia odszkodowania,
  - 5) dla produktów spożywczych, które uległy rozmrożeniu – według kosztów nabycia produktów spożywczych, czyli kosztów, jakie poniosł ubezpieczony, aby kupić produkty spożywcze w zamian za te, które uległy rozmrożeniu;
  - 6) dla ziemiopłodów, które uległy rozmrożeniu – według średnich cen skupu tych ziemiopłodów na terenie, na którym wystąpił wypadek ubezpieczeniowy.
5. Wysokość odszkodowania w odniesieniu do mienia, o którym mowa w ust. 1 pkt 4, ustala się z uwzględnieniem stopnia zużycia technicznego.

§ 28

1. Przy ustalaniu wysokości odszkodowania:
  - 1) uwzględnia się wartość pozostałości po uszkodzonym lub zniszczonym przedmiocie ubezpieczenia;

- 2) nie uwzględnia się:
  - a) wartości naukowej, pamiątkowej,
  - b) artystycznej, zabytkowej, kolekcjonerskiej, z wyłączeniem dzieł sztuki,
  - c) kosztów wynikających z braku części zamiennych lub materiałów potrzebnych do przywrócenia stanu istniejącego przed szkodą, z zastrzeżeniem § 27 ust. 3.
2. Wysokość odszkodowania ustalana jest na podstawie cen z dnia jego ustalenia, z wyjątkiem szkód udokumentowanych rachunkiem lub fakturą potwierdzoną specyfikacją zakresu wykonanych robót.

§ 29

1. W razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego PZU SA pokrywa poniesione przez ubezpieczającego lub ubezpieczonego koszty:
  - 1) uprzątnięcia miejsca ubezpieczenia po zaistnieniu szkody;
  - 2) wynikłe z zastosowania dostępnych ubezpieczającemu lub ubezpieczonemu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów, jeżeli środki te były celowe, chociażby okazały się bezskuteczne.
2. PZU SA zwraca koszty, o których mowa:
  - 1) w ust. 1 pkt 1 – w granicach sumy ubezpieczenia dla przedmiotu ubezpieczenia, którego dotyczy wypadek ubezpieczeniowy, nie więcej jednak niż do wysokości 5% sumy ubezpieczenia;
  - 2) w ust. 1 pkt 2 – w granicach sumy ubezpieczenia dla przedmiotu ubezpieczenia, którego dotyczy wypadek ubezpieczeniowy.

ROZDZIAŁ XI

WYPŁATA ODSZKODOWANIA I OBOWIĄZKI INFORMACYJNE PZU SA

§ 30

1. PZU SA wypłaca odszkodowanie lub świadczenie w terminie 30 dni, licząc od dnia otrzymania zawiadomienia o wypadku ubezpieczeniowym.
2. Gdyby wyjaśnienie w terminie określonym w ust. 1 okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności PZU SA albo wysokości odszkodowania lub świadczenia okazało się niemożliwe, odszkodowanie lub świadczenie wypłaca się w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporną część odszkodowania lub świadczenia PZU SA wypłaca w terminie określonym w ust. 1.
3. PZU SA jest zobowiązany:
  - 1) po otrzymaniu zawiadomienia o wystąpieniu wypadku ubezpieczeniowego, w terminie 7 dni od dnia otrzymania tego zawiadomienia, do poinformowania o tym ubezpieczającego lub ubezpieczonego, jeżeli nie są oni osobami występującymi z tym zawiadomieniem, oraz do podjęcia postępowania dotyczącego ustalenia stanu faktycznego wypadku ubezpieczeniowego, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości odszkodowania lub świadczenia, a także do poinformowania osoby występującej z roszczeniem pisemnie lub w inny sposób, na który osoba ta wyraziła zgodę, jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia odpowiedzialności PZU SA lub wysokości odszkodowania lub świadczenia, jeżeli jest to niezbędne do dalszego prowadzenia postępowania; w przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, zawiadomienie o wystąpieniu wypadku ubezpieczeniowego może zgłosić również ubezpieczony albo jego spadkobiercy; w tym

przypadku spadkobierca jest traktowany jak uprawniony z umowy ubezpieczenia;

- 2) jeżeli w terminach określonych w ust. 1 i 2 nie wypłaci odszkodowania lub świadczenia, do zawiadomienia pisemnie:
  - a) osoby zgłaszającej roszczenie oraz
  - b) ubezpieczonego, w przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, jeżeli nie jest on osobą zgłaszającą roszczenie
 – o przyczynach niemożności zaspokojenia ich roszczeń w całości lub w części, a także do wypłaty bezspornej części odszkodowania lub świadczenia;
- 3) jeżeli odszkodowanie lub świadczenie nie przysługuje lub przysługuje w innej wysokości niż określona w zgłoszonym roszczeniu, do poinformowania o tym pisemnie:
  - a) osoby występującej z roszczeniem oraz
  - b) ubezpieczonego, w przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, jeżeli nie jest on osobą zgłaszającą roszczenie
 – wskazując na okoliczności oraz na podstawę prawną uzasadniającą całkowitą lub częściową odmowę wypłaty odszkodowania lub świadczenia oraz do pouczenia tej osoby o możliwości dochodzenia roszczeń na drodze sądowej;
- 4) do udostępnienia ubezpieczającemu, ubezpieczonemu, osobie występującej z roszczeniem lub uprawnionemu z umowy ubezpieczenia, informacji i dokumentów gromadzonych w celu ustalenia odpowiedzialności PZU SA lub wysokości odszkodowania lub świadczenia; osoby te mogą żądać pisemnego potwierdzenia przez PZU SA udostępnionych informacji, a także sporządzenia na swój koszt kserokopii dokumentów i potwierdzenia ich zgodności z oryginałem przez PZU SA;
- 5) do udostępnienia osobom, o których mowa w pkt 4, informacji i dokumentów, o których mowa w pkt 4, na ich żądanie, w postaci elektronicznej;
- 6) na żądanie ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia, do udostępnienia posiadanych przez siebie informacji związanych z wypadkiem ubezpieczeniowym będącym podstawą ustalenia odpowiedzialności PZU SA oraz ustalenia okoliczności wypadku ubezpieczeniowego, jak również wysokości odszkodowania lub świadczenia;
- 7) na żądanie ubezpieczającego lub ubezpieczonego, do przekazania informacji o oświadczeniach złożonych przez nich na etapie zawierania umowy ubezpieczenia na potrzeby oceny ryzyka ubezpieczeniowego lub kopii dokumentów sporządzonych na tym etapie.

§ 31

PZU SA wypłaca odszkodowanie lub świadczenie na podstawie uznania roszczenia, ugody lub prawomocnego orzeczenia sądu.

ROZDZIAŁ XII

ZABEZPIECZENIE PRAW REGRESOWYCH

§ 32

1. Z dniem wypłaty przez PZU SA odszkodowania lub świadczenia roszczenia ubezpieczonego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę przechodzą z mocy prawa na PZU SA do wysokości wypłaconego odszkodowania lub świadczenia. Jeżeli PZU SA pokrył tylko część szkody, ubezpieczonemu przysługuje co do pozostałej części pierwszeństwo zaspokojenia przed roszczeniami PZU SA.

2. Nie przechodzą na PZU SA roszczenia ubezpieczonego przeciwko osobom, z którymi ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym.
3. Jeżeli ubezpieczony bez zgody PZU SA zrzekł się roszczenia przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę albo je ograniczył, PZU SA może odmówić wypłaty odszkodowania lub świadczenia lub je zmniejszyć. Jeżeli zrzeczenie się lub ograniczenie roszczenia zostanie ujawnione po wypłacie przez PZU SA odszkodowania lub świadczenia, wówczas PZU SA przysługuje prawo dochodzenia od ubezpieczonego zwrotu całości lub części wypłaconego odszkodowania lub świadczenia.
6. Osobie fizycznej, która złożyła reklamację przysługuje prawo wniesienia do Rzecznika Finansowego wniosku dotyczącego:
  - 1) nieuwzględnienia roszczeń w trybie rozpatrywania reklamacji;
  - 2) niewykonania czynności wynikających z reklamacji rozpatrzonej zgodnie z wolą tej osoby w terminie określonym w odpowiedzi na tę reklamację.

ROZDZIAŁ XIII REKLAMACJE, SKARGI I ZAŻALENIA

§ 33

1. Reklamację, skargę lub zażalenie składa się w każdej jednostce PZU SA obsługującej klienta.
2. Reklamacja, skarga lub zażalenie mogą być złożone:
  - 1) na piśmie – osobiście albo wysłane przesyłką pocztową w rozumieniu ustawy Prawo pocztowe, na przykład pisząc na adres: PZU SA ul. Postępu 18A, 02-676 Warszawa (adres tylko do korespondencji);
  - 2) na piśmie – wysłane na adres do doręczeń elektronicznych PZU SA w rozumieniu ustawy o doręczeniach elektronicznych, począwszy od dnia wpisania tego adresu do bazy adresów elektronicznych;
  - 3) w formie ustnej – telefonicznie, na przykład dzwoniąc pod numer infolinii 801 102 102 albo osobiście do protokołu podczas wizyty w jednostce, o której mowa w ust. 1;
  - 4) w postaci elektronicznej – wysyłając e-mail na adres reklamacje@pzu.pl lub wypełniając formularz na www.pzu.pl.
3. PZU SA rozpatruje reklamację, skargę lub zażalenie i udziela na nie odpowiedzi bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w terminie 30 dni od dnia ich otrzymania, z zastrzeżeniem ust. 4.
4. W szczególnie skomplikowanych przypadkach uniemożliwiających rozpatrzenie reklamacji, skargi lub zażalenia i udzielenie odpowiedzi w terminie, o którym mowa w ust. 3, PZU SA przekazuje osobie, która złożyła reklamację, skargę lub zażalenie informację, w której:
  - 1) wyjaśnia przyczynę opóźnienia;
  - 2) wskazuje okoliczności, które muszą zostać ustalone dla rozpatrzenia sprawy;
  - 3) określa przewidywany termin rozpatrzenia reklamacji, skargi lub zażalenia i udzielenia odpowiedzi, który nie może przekroczyć 60 dni od dnia otrzymania reklamacji, skargi lub zażalenia.
5. Odpowiedź PZU SA na reklamację, skargę lub zażalenie zostanie dostarczona osobie, która je złożyła,
  - 1) w przypadku, gdy klientem jest osoba fizyczna – na piśmie, z tym, że odpowiedź można dostarczyć pocztą elektroniczną wyłącznie na wniosek klienta;
  - 2) w przypadku, gdy klientem jest inny podmiot niż wskazany w pkt 1 – na piśmie lub za pomocą innego trwałego nośnika informacji.
7. Reklamacje, skargi i zażalenia rozpatrywane są przez jednostki organizacyjne PZU SA, które są właściwe ze względu na przedmiot sprawy.
8. Reklamacje uregulowane są w ustawie o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego, o Rzeczniku Finansowym i o Funduszu Edukacji Finansowej oraz w ustawie o dystrybucji ubezpieczeń.
9. PZU SA przewiduje możliwość pozasądowego rozwiązywania sporów.
10. Podmiotem uprawnionym w rozumieniu ustawy o pozasądowym rozpatrywaniu sporów konsumenckich, właściwym dla PZU SA do pozasądowego rozpatrywania sporów, jest Rzecznik Finansowy, którego adres strony internetowej jest następujący: www.rf.gov.pl.
11. Ubezpieczającemu, ubezpieczonemu i uprawnionemu z umowy ubezpieczenia, będącemu konsumentem, przysługuje prawo zwrócenia się o pomoc do Miejskich i Powiatowych Rzeczników Konsumenta.
12. W przypadku umowy ubezpieczenia zawartej drogą elektroniczną, konsument ma prawo skorzystać z pozasądowego sposobu rozstrzygania sporów i złożyć skargę za pośrednictwem platformy internetowej systemu rozstrzygania sporów (Platforma ODR) zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady nr 524/2013 z dnia 21 maja 2013 r. – adres: <http://ec.europa.eu/consumers/odr/>. Za działanie Platformy ODR odpowiada Komisja Europejska. Adres poczty elektronicznej do kontaktu z PZU SA jest następujący: reklamacje@pzu.pl
13. Językiem stosowanym przez PZU SA w relacjach z konsumentem jest język polski.
14. PZU SA podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego.

ROZDZIAŁ XIV POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 34

1. Powództwo o roszczenie, które wynika z umowy ubezpieczenia, można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby ubezpieczającego, ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia.
2. Powództwo o roszczenie, które wynika z umowy ubezpieczenia, można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania spadkobiercy ubezpieczonego lub spadkobiercy uprawnionego z umowy ubezpieczenia.
3. W sprawach nieuregulowanych w OWU mają zastosowanie odpowiednie przepisy kodeksu cywilnego oraz inne stosowne przepisy prawa polskiego.